

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 25. novembra 2020*

„Predhodno odločanje – Direktiva 2003/109/ES – Status državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas – Člen 11 – Pravica do enakega obravnavanja – Socialna varnost – Ureditev države članice, v skladu s katero se družinski člani rezidenta za daljši čas, ki ne prebivajo na ozemlju te države članice, ne upoštevajo pri ugotavljanju upravičenosti do družinskega dodatka“

V zadevi C-303/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Corte suprema di cassazione (vrhovno kasacijsko sodišče, Italija) z odločbo z dne 5. februarja 2019, ki je na Sodišče prispela 11. aprila 2019, v postopku

Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS)

proti

VR,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi E. Regan, predsednik senata, M. Ilešič, E. Juhász, C. Lycourgos in I. Jarukaitis (poročevalec), sodniki,

generalni pravobranilec: E. Tanchev,

sodna tajnica: M. Krausenböck, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 27. februarja 2020,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS) A. Coretti, V. Stumpo in M. Sferrazza, avvocati,
- za VR A. Guariso in L. Neri, avvocati,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z A. Giordanom in P. Gentilijem, avvocati dello Stato,
- za Evropsko komisijo C. Cattabriga, A. Azéma in B.-R. Killmann, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 11. junija 2020

* Jezik postopka: italijanščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 11(1)(d) Direktive Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 272).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS) (nacionalni zavod za socialno varnost, Italija) in VR zaradi zavrnitve vloge za družinski dodatek za obdobje, v katerem so žena in otroci zadevne osebe prebivali v tretji državi izvora.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah 2, 4, 6 in 12 Direktive 2003/109 je navedeno:
 - „(2) Evropski svet je na svojem posebnem zasedanju v Tampereju 15. in 16. oktobra 1999 izjavil, da bi bilo treba pravni položaj državljanov tretjih držav približati pravnemu položaju državljanov držav članic in da bi bilo treba osebi, ki je zakonito prebivala v neki državi članici za časovno obdobje, ki ga je treba določiti, in ki ima dovoljenje za prebivanje za daljši čas, zagotoviti v tej državi članici sklop enotnih pravic, ki so čim bližje tistim, ki jih uživajo državljani Evropske unije.

[...]

 - (4) Integracija državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas v državah članicah, je ključni element pri pospeševanju gospodarske in družbene kohezije in temeljni v Pogodbi naveden cilj [Unije].

[...]

 - (6) Glavni kriterij za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas bi morala biti dolžina prebivanja na ozemlju države članice. Prebivanje bi moralo biti zakonito in nepretrgano, da se dokaže, da je posameznik zaživel v deželi. Predvideti bi bilo treba stopnjo prožnosti, tako da je možno upoštevati okoliščine, v katerih bi posameznik morda moral začasno zapustiti ozemlje.

[...]

 - (12) Da bi bilo enakopravno obravnavanje resničen instrument za vključevanje prebivalcev za daljši čas v družbo, v kateri živijo, bi jih morali obravnavati enakopravno z državljani države članice v zvezi s vrsto gospodarskih in socialnih zadev pod ustreznimi pogoji, opredeljenimi s to direktivo.“
- 4 Člen 2 te direktive, naslovljen „Opredelitve“, določa:

„V tej direktivi:

 - (a) ‚državljan tretje države‘ pomeni vsako osebo, ki ni državljan Unije v smislu člena 17(1) Pogodbe [ES];

(b) ‚rezident za daljši čas‘ pomeni katerega koli državljana tretje države, ki ima status rezidenta za daljši čas, kot je določeno v členih 4 do 7;

[...]

(e) ‚družinski člani‘ pomeni državljane tretje države, ki prebivajo v državi članici v skladu z Direktivo Sveta 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine [(UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 224)];

[...]“

5 Člen 11 navedene direktive, naslovljen „Enaka obravnava“, določa:

„1. Rezidenti za daljši čas se obravnavajo enako kot državljani glede:

[...]

(d) socialnega zavarovanja, socialne pomoči in socialnega varstva, kot določa nacionalna zakonodaja;

[...]

2. V zvezi z določbami odstavka 1, točke (b), (d), (e), (f) in (g) lahko država članica omeji enako obravnavo na primere, ko ima rezident za daljši čas ali član družine, za katerega terja koristi, stalno ali običajno prebivališče na ozemlju zadevne države članice.

[...]

4. Države članice lahko omejijo enako obravnavo v zvezi s socialno pomočjo in socialnim varstvom na osnovne prejemke.

[...]“

Italijansko pravo

6 Iz predložitvene odločbe je razvidno, je bil z decreto legge n. 69 – Norme in materia previdenziale, per il miglioramento delle gestioni degli enti portuali ed altre disposizioni urgenti (uredba-zakon št. 69 o določbah s področja socialne varnosti zaradi izboljšanja upravljanja pristaniških organov in drugih nujnih ukrepov) z dne 13. marca 1988 (GURI št. 61 z dne 14. marca 1988), ki je bil spremenjen v zakon št. 153 z dne 13. maja 1988 (GURI št. 112 z dne 14. maja 1988) (v nadaljevanju: zakon št. 153/1988), uveden dodatek za družino, katerega znesek je odvisen od števila otrok, starih manj kot 18 let, ki sestavljajo družino, in od dohodka družine (v nadaljevanju: dodatek za družino).

7 Člen 2(6) zakona št. 153/1988 določa:

„Družino sestavljajo zakonca, razen zakonca, ki je pravno in dejansko ločen, ter otroci in osebe, obravnavane enako kot otroci, [...] ki še niso dopolnili 18 let starosti oziroma ki so zaradi telesne ali duševne hibe ali okvare popolnoma in trajno nezmožni opravljati plačano delo ne glede na njihovo starost. Del družine so lahko pod enakimi pogoji kot otroci in osebe, obravnavane enako kot otroci, bratje, sestre, nečaki in vnuki, ki niso dopolnili 18 let ali brez starostne omejitve, če so zaradi telesne ali duševne hibe ali okvare popolnoma in trajno nezmožni opravljati plačano delo, če so vzdrževani otroci brez obeh staršev in nimajo pravice do družinske pokojnine.“

- 8 V skladu s členom 2(6a) zakona št. 153/1988 zakonec in otroci državljana tretje države ter osebe, obravnavane enako kot njegovi otroci, ki ne prebivajo na ozemlju Italijanske republike, niso člani družine v smislu tega zakona, razen če država tujega državljana vzajemno obravnava italijanske državljanke ali je sklenila mednarodni sporazum o družinskih dajatvah.
- 9 Direktiva 2003/109 je bila v nacionalno pravo prenesena z decreto legislativo n. 3 – Attuazione della direttiva 2003/109/CE relativa allo status di cittadini di Paesi terzi soggiornanti di lungo periodo (zakonska uredba št. 3 o prenosu Direktive 2003/109) z dne 8. januarja 2007 (GURI št. 24 z dne 30. januarja 2007) (v nadaljevanju: zakonska uredba št. 3/2007), s katero so bile določbe te direktive vključene v decreto legislativo n. 286 – Testo unico delle disposizioni concernenti la disciplina dell’immigrazione e norme sulla condizione dello straniero (zakonska uredba št. 286, prečiščeno besedilo določb, ki urejajo priseljevanje in status tujcev) z dne 25. julija 1998 (redni dodatek h GURI št. 191 z dne 18. avgusta 1998) (v nadaljevanju: zakonska uredba št. 286/1998). Člen 9(12)(c) te zakonske uredbe določa, da državljan tretje države, ki je imetnik dovoljenja za prebivanje za daljši čas, med drugim prejema prejemke iz sistema socialne varnosti in socialno pomoč, „če ni določeno drugače in če dokaže, da dejansko prebiva na nacionalnem ozemlju“.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 10 VR je državljan tretje države, zaposlen v Italiji in od leta 2010 imetnik dovoljenja za prebivanje za daljši čas v skladu z zakonsko uredbo št. 286/1998. Od septembra 2011 do aprila 2014 so njegovi žena in pet otrok prebivali v izvorni tretji državi, in sicer v Pakistanu.
- 11 INPS je na podlagi člena 2(6a) zakona št. 153/1988 zavrnil izplačilo dodatka za družino za to obdobje, zato je VR pri Tribunale del lavoro di Brescia (delovno sodišče v Brescii, Italija) vložil tožbo proti INPS in svojemu delodajalcu, pri čemer se je skliceval na diskriminatornost te zavrnitve. To sodišče je, potem ko je zavrnilo uporabo te določbe, za katero je presodilo, da je v nasprotju s členom 11 Direktive 2003/109, njegovim predlogom ugodilo in toženima strankama naložilo, naj mu izplačata ustrezne zneske.
- 12 Pritožba, ki jo je INPS vložil zoper to odločbo pri Corte d’appello di Brescia (pritožbeno sodišče v Brescii, Italija), je bila zavrnjena, ker je to sodišče menilo, da je dodatek za družino osnovna dajatev socialne pomoči, za katero ne morejo veljati odstopanja od enakega obravnavanja, ki jih dopušča Direktiva 2003/109.
- 13 INPS je nato vložil kasacijsko pritožbo pri predložitvenem sodišču, Corte suprema di cassazione (vrhovno kasacijsko sodišče, Italija), pred katerim je navedel, da dodatek za družino ni dajatev socialne pomoči, temveč prejemek iz sistema socialne varnosti, in da ga nikakor ni mogoče šteti za osnovno dajatev, za katero ne more veljati odstopanje od obveznosti enakega obravnavanja.
- 14 Predložitveno sodišče navaja, da je rešitev spora o glavni stvari odvisna od razlage člena 11(1)(d) Direktive 2003/109 in vprašanja, ali ta določba pomeni, da družinski člani rezidenta za daljši čas, ki je imetnik pravice do izplačila dodatka za družino, določenega v členu 2 zakona št. 153/1988, spadajo v krog družinskih članov, ki so upravičeni do tega prejemka, čeprav prebivajo zunaj italijanskega ozemlja.
- 15 Glede tega pojasnjuje, da družina iz člena 2 zakona št. 153/1988 ni le osnova za izračun dodatka za družino, ampak tudi upravičenka do tega dodatka prek imetnika osebne prejemke ali pokojnine, na katero se ta dodatek navezuje. Zadnjenavedeni je denarni dodatek, do katerega so upravičeni zlasti vsi delavci, ki svojo dejavnost opravljajo na italijanskem ozemlju, če so del družine, katere dohodki ne presegajo določene zgornje meje. Za obdobje od 1. julija 2018 do 30. junija 2019 je bil znesek tega dodatka po polni stopnji 137,50 EUR mesečno za letne dohodke, ki niso presegali 14.541,59 EUR. Njegovo izplačilo izvede delodajalec hkrati z izplačilom osebnih prejemkov.

- 16 Predložitveno sodišče navaja tudi, da je imelo Corte suprema di cassazione (vrhovno kasacijsko sodišče) v svoji sodni praksi že priložnost poudariti dvojno naravo dodatka za družino. Po eni strani ta dodatek, ki je vezan na vsakovrstne dohodke družine in katerega namen je zagotoviti zadosten dohodek družinam, ki ga nimajo, spada med prejemke iz sistema socialne varnosti. V skladu s splošnimi pravili sistema socialne varnosti, v katerega spada navedeni dodatek, se varstvo družin aktivnih delavcev izvaja z izplačilom dodatka k plačilu za opravljeno delo. Dodatek za družino, ki se financira s prispevki, ki jih plačujejo vsi delodajalci, in ki se mu doda dodatek, ki ga izplača država, vnaprej izplača delodajalec, ki je pooblaščen za izravnavo z dolgovanim prispevkom. Po drugi strani ta dodatek spada pod socialno pomoč, saj se upoštevani dohodki po potrebi povečajo za zaščito oseb, ki imajo telesne ali duševne hibe ali okvare, ali mladoletnikov, ki imajo trajne težave pri opravljanju svojih dolžnosti in nalog, značilnih za njihovo starost. Po mnenju predložitvenega sodišča gre vsekakor za ukrep, ki spada na področje uporabe člena 11(1)(d) Direktive 2003/109.
- 17 Predložitveno sodišče poudarja, da imajo člani družine v sistemu dodatka za družino bistven pomen in se štejejo za upravičence do tega dodatka. Vendar se glede na to, da zakon določa družinske člane, ki sestavljajo družino, kot upravičence do denarne dajatve, do katere je upravičen prejemnik osebnih prejemkov, na katere se ta dodatek navezuje, sprašuje, ali člen 11(1)(d) Direktive 2003/109 nasprotuje določbi, kot je člen 2(6a) zakona št. 153/1988. Dvomi zlasti o razlagi te direktive glede na uvodno izjavo 4 in člen 2(e) navedene direktive.
- 18 V teh okoliščinah je Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 11(1)(d) Direktive 2003/109[...] in načelo enakega obravnavanja, v skladu s katerim morajo biti rezidenti za daljši čas obravnavani enako kot državljani zadevne države članice, razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni zakonodaji, v skladu s katero se v nasprotju s tem, kar velja za državljane države članice, pri določitvi števila članov družine zaradi izračuna dodatka za družino ne upoštevajo družinski člani delavca, ki je rezident za daljši čas in državljan tretje države, če ti prebivajo v tretji državi izvora?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 19 Predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 11(1)(d) Direktive 2003/109 razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, v skladu s katero se pri ugotavljanju pravic do prejemka iz sistema socialne varnosti ne upoštevajo družinski člani rezidenta za daljši čas v smislu člena 2(b) te direktive, ki ne prebivajo na ozemlju te države članice, ampak v tretji državi, medtem ko se družinski člani državljan navedene države članice, ki prebivajo v tretji državi, upoštevajo.
- 20 Opozoriti je treba, da pravo Unije ne omejuje pristojnosti držav članic za urejanje njihovih sistemov socialne varnosti. Glede na to, da to področje na ravni Unije ni usklajeno, ima vsaka država članica možnost, da določi pogoje za odobritev prejemkov iz sistema socialne varnosti, pa tudi znesek takšnih prejemkov in obdobje, za katero se odobrijo. Vendar morajo države članice pri izvajanju te pristojnosti ravnati v skladu s pravom Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 5. oktobra 2010, Elčinov, C-173/09, EU:C:2010:581, točka 40).
- 21 Člen 11(1)(d) te direktive jim nalaga, da rezidente za daljši čas obravnavajo enako kot državljane, zlasti glede socialne varnosti, kot je opredeljena v nacionalni zakonodaji.
- 22 Vendar lahko države članice na podlagi člena 11(2) navedene direktive zlasti glede socialne varnosti enako obravnavanje omejijo na primere, v katerih ima rezident za daljši čas ali družinski član, za katerega se prejemki zahtevajo, stalno ali običajno prebivališče na njihovem ozemlju.

- 23 Tako Direktiva 2003/109 določa pravico do enakega obravnavanja, ki je splošno pravilo, in v njej so naštet odstopanja od te pravice, ki jih lahko določijo države članice in ki jih je treba razlagati ozko. Na ta odstopanja se je zato mogoče sklicevati le, če so organi zadevne države članice, ki so pristojni za prenos te direktive, jasno navedli, da se nameravajo sklicevati na to odstopanje (glej v tem smislu sodbi z dne 24. aprila 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, točki 86 in 87, in z dne 21. junija 2017, Martinez Silva, C-449/16, EU:C:2017:485, točka 29).
- 24 Ker je predložitveno sodišče izrazilo dvom o razlagi člena 11(1)(d) Direktive 2003/109 glede na uvodno izjavo 4 in člen 2(e) te direktive, je treba na prvem mestu ugotoviti, da – kot je generalni pravobranilec navedel v točkah 54 in 55 sklepnih predlogov – namen zadnjenavedene določbe, ki „družinskega člana“ opredeljuje kot državljana tretje države, ki prebiva v zadevni državi članici v skladu z Direktivo Sveta 2003/86, ni omejiti pravico do enakega obravnavanja rezidentov za daljši čas, določeno v členu 11 Direktive 2003/109, temveč samo opredeliti ta pojem za razumevanje določb te direktive, v katerih je ta pojem uporabljen.
- 25 Poleg tega, če bi ta opredelitev pomenila, da je rezident za daljši čas, čigar družinski člani ne prebivajo na ozemlju zadevne države članice, izključen iz pravice do enakega obravnavanja, člen 11(2) Direktive 2003/109, ki državam članicam daje možnost, da od te pravice odstopijo, zlasti če stalno ali običajno prebivališče družinskih članov, za katere ta državljan zahteva prejemke, ni na tem ozemlju, ne bi bil smiseln.
- 26 Na drugem mestu je treba glede uvodne izjave 4 Direktive 2003/109 najprej spomniti, da preambula akta Unije ni pravno zavezujoča in se nanjo ni mogoče sklicevati niti zato, da bi se odstopilo od samih določb zadevnega akta, niti zato, da bi se te določbe razlagale v smislu, ki je očitno v nasprotju z njihovim besedilom (glej v tem smislu sodbi z dne 19. novembra 1998, Nilsson in drugi, C-162/97, EU:C:1998:554, točka 54, in z dne 19. decembra 2019, Puppinc in drugi/Komisija, C-418/18 P, EU:C:2019:1113, točka 76).
- 27 Poleg tega, čeprav je iz te uvodne izjave razvidno, da je integracija državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas v državah članicah, cilj te direktive, iz te uvodne izjave ni mogoče sklepati, da je treba rezidenta za daljši čas, čigar družinski člani ne prebivajo na ozemlju zadevne države članice, izključiti iz pravice do enakega obravnavanja, določene v členu 11(1)(d) te direktive, saj taka izključitev poleg tega ni določena z nobeno določbo te direktive.
- 28 V zvezi s trditvijo INPS in italijanske vlade, da bi bila izključitev rezidenta za daljši čas, čigar družinski člani ne prebivajo na ozemlju zadevne države članice, v skladu s ciljem integracije, ki mu sledi Direktiva 2003/109, ker integracija predpostavlja prisotnost na tem ozemlju, je treba poudariti, da iz uvodnih izjav 2, 4, 6 in 12 te direktive izhaja, da je namen te direktive zagotoviti integracijo državljanov tretjih držav, ki dalj časa in zakonito prebivajo v državah članicah, in v ta namen približati pravice teh državljanov tistim pravicam, ki jih uživajo državljani Unije, med drugim s tem, da so prvonavedeni glede na zadnjenavedene obravnavani enakopravno v zvezi z vrsto gospodarskih in socialnih zadev. Tako status rezidenta za daljši čas osebi, ki je do njega upravičena, omogoča enakopravno obravnavo na področjih iz člena 11 Direktive 2003/109, pod pogoji, določenimi v tem členu (sodba z dne 14. marca 2019, Y. Z. in drugi (Goljufija pri združitvi družine), C-557/17, EU:C:2019:203, točka 63).
- 29 Iz tega sledi, da v nasprotju s trditvijo INPS in italijanske vlade za dejstvo, da se iz pravice do enakega obravnavanja izključi rezident za daljši čas, tudi če njegovi družinski člani v obdobju, ki je lahko začasno – kot kažejo dejstva v postopku v glavni stvari – niso na ozemlju zadevne države članice, ni mogoče šteti, da je v skladu s temi cilji.

- 30 Zato ob upoštevanju odstopanja, ki ga dopušča člen 11(2) Direktive 2003/109, država članica rezidentu za daljši čas ne sme zavrni ali zmanjšati upravičenosti do prejema iz sistema socialne varnosti, ker njegovi družinski člani ali nekateri od njih ne prebivajo na njenem ozemlju, temveč v tretji državi, če to upravičenost svojim državljanom priznava ne glede na kraj stalnega prebivališča njihovih družinskih članov.
- 31 Glede postopka v glavni stvari je treba ugotoviti, na prvem mestu, da predložitveno sodišče samo navaja, da ima dodatek za družino zlasti naravo prejema iz sistema socialne varnosti, ki spada na področje uporabe člena 11(1)(d) Direktive 2003/109.
- 32 Na drugem mestu, to sodišče navaja, da je družina osnova za izračun zneska tega dodatka. INPS in italijanska vlada glede tega trdita, da neupoštevanje družinskih članov, ki ne prebivajo na ozemlju Italijanske republike, vpliva le na ta znesek, ki je nič – kot je na obravnavi pojasnil INPS – če vsi družinski člani prebivajo zunaj nacionalnega ozemlja.
- 33 Ugotoviti pa je treba, da sta neizplačevanje dodatka in zmanjšanje njegovega zneska glede na to, ali vsi družinski člani ali nekateri od njih ne prebivajo na tem ozemlju, v nasprotju s pravico do enakega obravnavanja, določeno v členu 11(1)(d) Direktive 2003/109, ker pomenita različno obravnavanje rezidentov za daljši čas in italijanskih državljanov.
- 34 V nasprotju s tem, kar tudi trdi INPS, takega različnega obravnavanja ni mogoče utemeljiti z dejstvom, da so rezidenti za daljši čas in državljanji države članice gostiteljice zaradi svojih vezi s to državo v drugačnem položaju, saj je taka utemeljitev v nasprotju s členom 11(1)(d) Direktive 2003/109, ki v skladu s cilji te direktive, na katere je bilo opozorjeno v točki 28 te sodbe, nalaga enako obravnavanje teh rezidentov in državljanov na področju socialne varnosti.
- 35 Prav tako, kot izhaja iz ustaljene sodne prakse, morebitne težave pri nadzoru položaja upravičencev glede izpolnjevanja pogojev za odobritev dodatka za družino, če njihovi družinski člani ne prebivajo na ozemlju zadevne države članice, na katere se sklicujeta INPS in italijanska vlada, ne morejo upravičiti tega različnega obravnavanja (glej po analogiji sodbo z dne 26. maja 2016, Kohll in Kohll-Schlesser, C-300/15, EU:C:2016:361, točka 59 in navedena sodna praksa).
- 36 Na tretjem mestu, predložitveno sodišče poudarja, da se člani družine v skladu z nacionalnim pravom štejejo za upravičence do dodatka za družino. Vendar tega dodatka ni mogoče zavrni rezidentu za daljši čas, čigar družinski člani ne prebivajo na ozemlju Italijanske republike, iz tega razloga. Čeprav so člani družine upravičeni do navedenega dodatka, kar je pravzaprav predmet družinskega prejema, iz navedb tega sodišča v točkah 15 in 16 te sodbe izhaja, da se ta dodatek izplača v korist delavca ali upokojenca, ki je tudi član družine.
- 37 Iz tega sledi, da člen 11(1)(d) Direktive 2003/109 nasprotuje določbi, kot je člen 2(6a) zakona št. 153/1988, v skladu s katerim zakonec in otroci državljana tretje države ter osebe, obravnavane enako kot njegovi otroci, ki ne prebivajo na ozemlju Italijanske republike, niso člani družine v smislu tega zakona, razen če država, iz katere prihaja tuji državljan, vzajemno obravnava italijanske državljanke ali je sklenila mednarodni sporazum o družinskih dajatvah, razen če Italijanska republika v skladu s sodno prakso, na katero je bilo opozorjeno v točki 23 te sodbe, ni jasno izrazila, da namerava uporabiti odstopanje, ki ga dopušča člen 11(2) te direktive.
- 38 Kot pa je generalni pravobranilec navedel v točkah 65 in 66 sklepnih predlogov, je iz spisa, ki ga ima na voljo Sodišče, razvidno – kar je Italijanska republika potrdila na obravnavi – da ta s prenosom Direktive 2003/109 v nacionalno pravo ni izrazila takega namena.
- 39 Določbe člena 2(6a) zakona št. 153/1988 so bile namreč sprejete precej pred prenosom Direktive 2003/109, ki je bil opravljen z zakonsko uredbo št. 3/2007, s katero so bile določbe te direktive vključene v zakonsko uredbo št. 286/1998, ki v členu 9(12)(c) za dostop imetnika dovoljenja za

prebivanje za daljši čas do socialne pomoči in prejemka iz sistema socialne varnosti določa pogoj, da ta imetnik dejansko prebiva na nacionalnem ozemlju, ne da bi se ta člen skliceval na kraj stalnega prebivališča njegovih družinskih članov.

- 40 Glede na vse zgoraj navedeno je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 11(1)(d) Direktive 2003/109 razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, v skladu s katero se pri ugotavljanju pravic do prejemka iz sistema socialne varnosti ne upoštevajo družinski člani rezidenta za daljši čas v smislu člena 2(b) te direktive, ki ne prebivajo na ozemlju te države članice, ampak v tretji državi, medtem ko se družinski člani državljana navedene države članice, ki prebivajo v tretji državi, upoštevajo, če navedena država članica ni izrazila namena, da bo pri prenosu te direktive v nacionalno pravo uporabila odstopanje od enakega obravnavanja, ki ga dopušča člen 11(2) navedene direktive.

Stroški

- 41 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Člen 11(1)(d) Direktive Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas je treba razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, v skladu s katero se pri ugotavljanju pravic do prejemka iz sistema socialne varnosti ne upoštevajo družinski člani rezidenta za daljši čas v smislu člena 2(b) te direktive, ki ne prebivajo na ozemlju te države članice, ampak v tretji državi, medtem ko se družinski člani državljana navedene države članice, ki prebivajo v tretji državi, upoštevajo, če navedena država članica ni izrazila namena, da bo pri prenosu te direktive v nacionalno pravo uporabila odstopanje od enakega obravnavanja, ki ga dopušča člen 11(2) navedene direktive.

Podpisi